

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
DİLEKÇE KOMİSYONU
TÜRKİYE’DE FİNANSAL OKURYAZARLIĞIN
YAYGINLAŞTIRILMASI VE DÜZEYİNİN ARTIRILMASI
ALT KOMİSYONU TUTANAKLARI

-----0-----
20 Mayıs 2026 Çarşamba
-----0-----

KONU

- Alt Komisyon Başkanı Sunay Karamık'ın 22 Mayıs "Finansal Okuryazarlık Günü"ne ve finansal okuryazarlığın önemine ilişkin açıklaması
- Millî Eğitim Bakanlığı Öğretim Programları Daire Başkanı Necati Yener'in, Bakanlığın finansal okuryazarlık alanındaki çalışmaları hakkında sunumu
- Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği Genel Sekreter Yardımcısı Ömer Faruk Şenel'in ve Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği Eğitim Müdürü Gökhan Büyüksengür'ün, Birliğin finansal okuryazarlık alanındaki çalışmaları hakkındaki sunumları

20 Mayıs 2026 Çarşamba
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 15.34
BAŞKAN: Sunay KARAMIK (Adana)

----- 0 -----

ALT KOMİSYON BAŞKANI SUNAY KARAMIK - Yeterli çoğunluğumuz vardır.

Türkiye'de Finansal Okuryazarlığın Yaygınlaştırılması ve Düzeyinin Artırılması Alt Komisyonumuzun 6'ncı Toplantısını açıyor, tüm katılımcılarımıza hoş geldiniz diyorum.

Malumunuz olduğu üzere, Sayın Cumhurbaşkanımızın takdir ve tensipleriyle 22 Mayıs tarihinin "Finansal Okuryazarlık Günü" olarak kutlanmasına ilişkin (2025/9) sayılı Genelge 19 Mayıs 2025 tarihli Resmî Gazete'de yayınlanmıştır. Bu anlamlı karar, yalnızca belirli bir günün ihdası değil, aynı zamanda ekonomik bilinç düzeyi yüksek, geleceğini planlayabilen ve kaynaklarını etkin şekilde yönetebilen bir toplum inşa etme iradesinin de güçlü bir göstergesidir. Günümüz dünyasında finansal okuryazarlık, bireylerin ekonomik yaşam içerisinde doğru ve sağlıklı kararlar alabilmesini sağlayan temel bir yaşam becerisi hâline gelmiştir. Gelirin etkin yönetilmesi, tasarruf alışkanlığının geliştirilmesi, yatırım kararlarının bilinçli şekilde alınması ve bütçe disiplininin sağlanması, bireysel refahın yanı sıra toplumsal kalkınmanın da temel taşları arasında yer almaktadır.

Ekonomik gelişmelerin hızla değiştiği, dijitalleşmenin finansal sistemleri dönüştürdüğü bir çağda finansal bilgiye sahip olmak artık bir tercih değil önemli bir gereklilik olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle çocuklarımızın ve gençlerimizin erken yaşlardan itibaren finansal bilinçle yetişmesi, üretken, sorumluluk sahibi, tasarruf kültürünü benimsemiş ve geleceğe güvenle bakabilen nesillerin oluşmasına katkı sağlayacaktır. Çünkü güçlü ekonomilerin temeli yalnızca maddi kaynaklardan değil bilinçli bireylerden ve sağlam bir finans kültüründen beslenmektedir. Finansal okuryazarlığın toplumun tüm kesimlerinde yaygınlaşması, ekonomik risklerin daha doğru yönetilmesine, tasarruf bilincinin güçlenmesine ve bireylerin finansal karar alma süreçlerinde daha dirençli bir yapıya kavuşmasına katkı sunacaktır. Aynı zamanda bu bilinç, ülkemizin ekonomik dayanıklılığını artırarak sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmasına da önemli ölçüde destek sağlayacaktır.

Öte yandan, dijital bankacılık uygulamalarının ve finansal teknolojilerin hızla geliştiği günümüzde vatandaşlarımızın dolandırıcılık, yanlış yatırım tercihleri ve finansal manipülasyonlar karşısında bilinçlendirilmesi de büyük önem arz etmektedir. Finansal okuryazarlık alanında yürütülecek eğitim ve farkındalık çalışmaları bireylere yalnızca bugünü değil geleceği de güvenle planlayabilme imkânı tanıyacaktır. Bu vesileyle kamu kurumları, eğitim kuruluşları, üniversiteler, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının iş birliği içerisinde yürüteceği çalışmaların büyük değer taşıdığına inanıyor, 22 Mayıs Finansal Okuryazarlık Günü'nün ülkemizde ekonomik bilinç ve finansal farkındalık adına güçlü bir başlangıca vesile olmasını temenni ediyorum.

Bugünkü toplantımızda, Millî Eğitim Bakanlığı ile Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği yetkililerinden finansal okuryazarlık alanında yaptıkları çalışmalar hakkında bilgi alacağız.

Dilerseniz, katılımcı isimlerinin tutanaklara geçirilmesi adına, katılımcılarımızın kendilerini tanıtmalarıyla devam edelim lütfen.

Milletvekillerimiz kendilerini tanıtabilir mi?

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Ahmet Salih Dal, AK PARTİ Kilis Milletvekili.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) - Mehmet Taytak, Milliyetçi Hareket Partisi Afyonkarahisar Milletvekiliyim.

ALİ BOZAN (Mersin) - Ali Bozan, DEM PARTİ Mersin Milletvekili.

Hoş geldiniz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI SUNAY KARAMIK - Kurum temsilcileri, kendinizi tanıtır mısınız lütfen.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

ALT KOMİSYON BAŞKANI SUNAY KARAMIK - Hoş geldiniz.

Komisyon gündemimize geçmeden önce değerli basın mensubu arkadaşların toplantı salonundan ayrılmasını rica ediyorum; yazılı basın kalabilir.

Tekrar hepiniz hoş geldiniz.

Şimdi, gündemimizdeki işlerin görüşülmesine geçiyorum.

Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Öğretim Programları Daire Başkanı Necati Yener'e söz veriyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI DAİRE BAŞKANI NECATİ YENER - Sayın Başkanım, özellikle başta siz olmak üzere Komisyonumuzu saygı ve hürmetle selamlıyorum.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'yle ilgili finansal okuryazarlığa geçmeden önce Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin ruhuna ve sahadaki karşılığına binaen uygun görürseniz birkaç cümleyle giriş yapıp daha sonra metinleri ya da bizim hazırlamış olduğumuz slaytları belki zaman açısından ekonomik kullanmak adına özet geçmek istiyorum.

Yıllardır İstanbul'da yaşayan birisi olarak İstanbul'u okuyabilmek, yıllarca İstanbul'un içinde ömrünü tüketmiş olan birisine "İstanbul'u okuyabildin mi?" cümlesinin karşılığı, okumadaki kastımızı anlamak bir tarafa, İstanbul'u okuyamadığını, İstanbul'un denizini, derinliklerini ve zenginliklerini göremediğini görebiliyoruz. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli burada devreye giriyor, asıl ruhu burasıdır yani İstanbul'u okuyabilmek, İstanbul'a dair yazılan şeyleri okumak değildir; görebilmek, onun hakkında yorum yapabilmek, zenginliklerini ve derinliklerini fark edebilmek, üzerinde oynanan oyunları görebilmek, vaktinde çeldiricilerle oraya nasıl giriş yaptıklarını bir bütüncül yapıyla okuyabilmektir. Bir matematik öğretmeni olarak Türkiye'de galiba öğrencilik yıllarımda finansal okuryazarlık kısmının matematikteki problemlerden ibaret olduğunu zannediyorduk; yaş problemleri, havuz problemleri, ekonomiyi

ilgilendiren kısımda da orada kâr zarar ve faiz problemlerinden ibaret olduğunu zannediyoruz. Oysa bugün Türkiye Yüzyıl Maarif Modeli'yle farklı bir ruh kazandırılmış. Bunun ilkökul ve okul öncesinde bu farkındalığı oluşturabilmek, daha sonra bunu işlevsel hâle getirebilmek ve eyleme dökebilmek boyutlarıyla derinlik kazandığını görebiliyoruz yani sarmal bir yöntemle tüm kademelerde bu farkındalığı, bu bilinci oluşturma refleksi burada devreye girmiştir. Bunun yanı sıra, sadece bunun okumayla ilgili olmadığını, okul öncesinden başlayarak finansal bir yönetimin deyim yerindeyse ayak izlerinin ilk başladığı yer olarak görülmektedir. Gündemde olan şeyleri tanıyabilmekle başlayan, daha sonra ortaokul aşamasında bunun farklı aşamalara gelmesini sağlayabilmek. Örnek veriyorum, fen bilgisinde bizim bugün Türkiye'nin gündemine oturan Sıfır Atık Projemiz düne kadar sadece doğayı koruma refleksiyle, sadece doğayı kirletmemek adına iken bugün bunun geri dönüşümle ekonomiye ciddi bir katkı sağladığını, aile ekonomisine ciddi bir katkı sağladığını, belki hatta bunun kişiliği terbiye edici bir yönüne evrildiğini... Coğrafyayla ilgili düne kadar biz dağların yüksekliklerinde dolaşırken, ölçüsüne bakarken eteklerindeki zenginlikleri fark etmediğimizi, bu zenginliklerin bir dönem bizden gizlendiğinin farkına varılması, yine finansal bir yönetimle parçalı olduğu. Diğer tarafta, tarih bilinciyle ilgili, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin -tamamen bakış açısıyla ilgili söylüyorum- tarih bilinciyle ilgili, düne kadar tarihte sadece bazı tarihleri ezberlemek, sürece bakmaksızın, başlangıca bakmaksızın sonuç üzerinde, kim kazandı, artılar kime yazıldı, eksiler kime yazıldı üzerinde; asıl bizim bu kavganın hangi argümanlar üzerinde verildiğine, hangi zenginliklerin kimlere, nasıl, ne şekilde peşkeş çekildiğine dair bugün yanı başımızda çok rahat görebiliyoruz. Bugün bizim kitaplarımızda, kaynaklarımızda, müfredatımızda ve programlarımızda yer alan bu finansal boyut çeşitli örneklerle çocuklarımızın dikkatini ilkokuldan itibaren çekmektedir. Dün Kuveyt Savaşı olduğunda buradaki kavganın sebebini lise öğrencisi olarak biz tahayyül edememiştik ama bugün Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin o öğrencilerimize ilkokuldan itibaren vermiş olduğu ruhla birlikte bu savaşın, Orta Doğu'da, yanı başımızda olan savaşın bir yer altı zenginliklerini... Tam da Türkiye Yüzyılı...

ALT KOMİSYON BAŞKANI SUNAY KARAMIK - Finansal okuryazarlığa odaklanalım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI DAİRE BAŞKANI NECATİ YENER - Evet, oraya gelmeden son bir örnek, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'yle ilgili son günlerde gündemde olan işte, ruh anlamda, matematiğe ve de finansal okuryazarlığa yansması boyutuyla, orasını ne ise burası da budur anlamında söylemek istiyorum. O Haçlı Seferleri'ne "Haçlı saldırıları", "İslamofobi" kavramına "İslam karşıtlığı..."

ALT KOMİSYON BAŞKANI SUNAY KARAMIK - Biz finansal okuryazarlığa odaklanalım; çok fazla siyasete, uluslararası politikaya, onlara girmeyelim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI DAİRE BAŞKANI NECATİ YENER - Evet, oraya geliyorum. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin bireylere bütüncül bakış açısına dönük bir bakış açısidir yani bu müfredat orada neyse, finansal okuryazarlıkla ilgili olan kısım da aynı demek istedim.

Burada Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde finansal okuryazarlıkla ilgili eğitim sistemimiz, öğrencileri yalnızca bireysel gelişimlerini gerçekleştiren bireyler olarak değil, aynı zamanda bilgi, üretim ve yenilik gücüyle ülkemizin ekonomik kalkınmasına yön veren nitelikli insan kaynağı olarak yetiştirmeyi temel hedeflerinden biri kabul etmektedir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni'nde finansal okuryazarlık "Okuryazarlık Becerileri" başlığı altında doğrudan yer almakta olup sistem düşüncesiyle ilişkilendirilmiş, beceri temelli ve aşamalı bir yapı içerisinde ele alınmaktadır. Burada Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde sistem yaklaşımı şu başlıklar altında; sistem düşüncesi ve okuryazarlık içinde finansal şuur anlamında sistem düşüncesi ve okuryazarlık becerileri, sistem düşüncesi, okuryazarlık becerileri... Kısaca bahsedecek olursak "okuryazarlık" kavramı bireyin karmaşık sistemleri anlaması, parçalar arasındaki ilişkileri görmesi ve bilgiyi etkili şekilde kullanabilmesi; buradaki amaç da öğrencilerin yaşam boyu öğrenme, analiz etme, çözüm ve üretme becerilerini geliştirmektir. Finansal okuryazarlık, sistem düşüncesi ve okuryazarlık becerilerinin ayrılmaz bir bileşeni ve temel beceri olarak tanımlanmıştır. Burada sistem düşüncesi de var. Sistem düşüncesi ve okuryazarlık becerilerinin ana hedefinde şunun olduğunu belirtebiliriz: Günlük yaşamını dizayn edebilme, toplumsal ekonomi anlamında kaynak yönetimi, risk yönetimi; tüm bu parçaların bir bileşeni olarak, sistem düşüncesi olarak adlandırabiliriz.

Zamanın kısıtlılığı ya da ekonomik kullanmak adına bu şekilde hızlı geçmek durumundayız galiba.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin sistem yaklaşımı; burada yine farkındalık, işlevsellik ve eylemsellik. Burada farkındalık, özellikle okul öncesi ve ilkökul aşamalarında farkındalık kısmını yani çocuğun parayı tanıması, tasarruf, biriktirme kavramları... İşlevsellik kısmı ortaokul aşamasında, programımızda ve ders kitaplarımıza yansımaktadır. "Eylemsellik" dediğimiz kısım da ortaöğretim kademesinde yani lisede artık bu birikimlerimizin farkına vardığımız, işlevselleştirdiğimiz ve eyleme dökmemiz gereken aşamalarda ortaöğretim kademesinde karşımıza çıkmaktadır.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde; finansal okuryazarlıkla ilgili Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, finansal okuryazarlık okuma becerilerini kavramakta, finansal okuryazarlık becerileri, 5 bütünlük beceri ve bunlara ait toplam 17 süreç bileşeni yer almaktadır.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde finansal okuryazarlıkla ilgili özetle şunları, bir önceki tabloyu özetleyen kısmını şu şekilde diillendirebilirim: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni'nde finansal okuryazarlık, sistem okuryazarlığı yaklaşımının ayrılmaz bir bileşeni olarak ele alınmakta ve bireyin günlük yaşamından toplumsal yaşama uzanan ekonomik süreçleri bütüncül bir bakış açısıyla anlayabilmesini amaçlayan temel bir beceri olarak tanımlanmaktadır. Bu bağlamda, finansal okuryazarlık, bireylerin finansal sistemlerin farkında olmalarını, bu sistemleri oluşturan unsurlar -beş unsur var burada ön plana çıkan; gelir, gider, tasarruf, yatırım, risk ve kaynaklar anlamında tanımlanabilir- bu unsurlar arasındaki ilişkileri kavramalarını, finansal sistemlerin amaç ve işlevlerini doğru biçimde yorumlamalarını ve bilinçli kararlar alabilmelerini ifade etmektedir. Burada Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin "ortak metin" dediğimiz programların hazırlanmasında baz aldığımız metnimizde finansal okuryazarlığı izole bir beceri olarak görmez. İzolenden kastımız şudur: Eskiden finansal okuryazarlık bir derse ve bazı konulara sıkıştırılmış hâliyle gündemdeyken bugün yaklaşık olarak -birazdan dile getireceğiz- 77 dersimizde ve kitapları, kaynakları birazdan gördüğümüzde, tüm sahaya, tüm kademelere, tüm programlara ve tüm ders kitaplarına yansıdığını görebilmekteyiz yani burada sadece din kültürü ahlak bilgisinde ticari faaliyetlerin ahlakından bahsedilmiyor, yeri geldiğinde matematik problemi üzerinde, nasıl ilkel bir ticaret yapılabilir... Finansal okuryazarlığın, matematiğin içine, fen bilgisinin içine, bu ortak metinden hareketle programlara yansıdığını izah etmeye çalışıyoruz.

Finansal okuryazarlık izole bir beceri olmaktan çıkarılmıştır, bireyin günlük yaşamından toplumsal yaşamına uzanan ekonomik süreçleri sistem düşüncesi temelinde analiz etmesini sağlayan ve özellikle burada neden-sonuç ilişkisini çok çok sorgulayan bir mantıktır. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin de olmazsa olmaz üç sacayağı vardır: Merak ettirmek ve süreci takip ettirmek, orada araştırmaya teşvik etmek ve merak ettiği, araştırdığı işi mutlaka ama mutlaka neticelendirmek anlamında, bunun finansal okuryazarlık kısmında da merakla başlayıp araştırmayla, daha sonra ise lise kademesinde de neticelendirmeye taçlandırılan bir süreçtir.

Öğretim programlarında finansal okuryazarlıkla ilgili şunları izah edebiliriz: İktisadi ve finansal okuryazarlık kavramları Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli öğretim programlarında ve Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli öncesi uygulamalarda yer alan öğretim programlarında ayrı ayrı taranmıştır. Bu söylemlerimizle, birazdan sayısal olarak karşımıza çıkacak durumu izah etmeye çalışıyorum. Bu kavramların, özellikle Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında okul öncesinden itibaren sarmal bir yapının -yani o döngü, okul öncesinden başlayıp liseye kadar olan kısmından bahsediyoruz- tüm sınıf düzeylerine de entegre edildiği görülmektedir. Burada özellikle okul öncesinde istek-ihtiyaç ayrımı -ki bu nesillerimizin yaşadığı en büyük sorunlardan, istek ve ihtiyacın karıştırılması- paranın işlevi özellikle okul öncesinde izah edilmeye çalışılıyor kaynaklarımızda. İlkokulda, bilinçli tüketici, basit tasarrufların, ufak tefek birikimlerin... Yani artık paranın ne olduğunu anladıktan sonra bunu ekonomik kullanma kısmına geçiyor. Ortaokul kısmında bütçe planlama, kâr zarar ve veri bilinci verilmektedir. Ortaöğretim kısmında "finansal sistemler" "risk analizi" "küresel ekonomi" gibi kavramlar üzerinde durulmaktadır.

Öğretim programlarında finansal okuryazarlık, finansal okuryazarlık becerisi gelişim düzeylerine uygun olarak kurgulanmıştır. Kademelere göre öğretim programlarında ders ve atıf sayıları şu şekildedir: Temel eğitimde 17 derste 33 yerde atıfta bulunulmuş, ortaöğretimde 11 derste ve 34 yerde atıfta bulunulmuş, mesleki teknik eğitimde 15 alan ve 23 derste atıfta bulunulmuş, seçmeli derslerde 26 derste 29 atıfta bulunarak toplam 77 dersin program -yalnız bunun altını çizmekte fayda var- aşamasında, 77 programda yer almaktadır.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) - Hocam, bu ürün yerleştirme gibi bir şey mi oluyor? Mesela 17 deste 34 atıf yapılmış ya, ürün yerleştirme var ya reklamlarda; bu, bunun gibi mi araya giriyor yoksa direkt bir bağlantı oluyor mu?

ALT KOMİSYON BAŞKANI SUNAY KARAMIK - Atıf ne demek, onu...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI DAİRE BAŞKANI NECATİ YENER - Atıf demek yani oradaki bu kavramların finansal okuryazarlıkla... Örnek veriyorum, biz işte, güzel ahlaktan bahsediyoruz, ticaret ahlakından bahsediyoruz; hileli ürünlerden bahsederken buna örneklemeler üzerinden gidiyoruz ya da faiz kavramı üzerinden gidiyoruz ya da hileli paralar üzerinden gidiyoruz; sanal -bugün kripto ve benzeri- bu kavramların tamamı örnekler üzerinde subliminal mesajlarla çocuklarımızın gündemine getiriliyor. Örnek veriyorum, kripto para ya da faizle ilgili tükenmeyen bir borcun yani faiz gibi bir şeye musallat olduğunuzda bu borcun tükenmeyeceğini bir problem üzerinde... Atıftan kasıt budur. Mesela coğrafya dersinden bir örnek okuyacak arkadaşımız.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI TALİM VE TERBİYE KURULU BAŞKANLIĞI ŞUBE MÜDÜRÜ BURHAN ÇELİKDEMİR - Coğrafya dersinde 10'uncu sınıfta "ekonomik faaliyetler ve etkileri" ünitesi içinde öğrenme ve öğretme uygulamaları -yani öğretmenimize bir konuyu anlatırken izleyeceği yolu söylediğimiz kısım burası- bölümünde "Ekonomik faaliyetlerin sınıflandırılmasında ölçüt olarak ekonomik sektörlerin üretim özellikleri esas alınır. Öğrencilerin ekonomik faaliyetlerinin sınıflandırılması sürecinde gelir kaynaklarının önemine ilişkin görüşleri alınır." Öğretmenden biz sınıfta direkt bunu yapmasını bekliyoruz ve buna bağlı olarak da ders kitaplarında bununla ilgili, ilişkili bir tanım, örnek, etkinlik gibi bir şey de mutlaka arıyoruz; bunun gibi. Bunun gibi örnekler slaytın sonunda var. Artı, bir tane de PDF dosyası verdik 473 sayfalık, orada yaklaşık 400 sayfaya yakın tamamen bu örneklerin hepsinin bulunduğu bir dosyayı bilgisayara yükledik; burada var, hazır.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI DAİRE BAŞKANI NECATİ YENER - Burada "programlarımızda mutlaka yer verilmesi gerekiyor" dediğimiz, toplamda 77 programda yer alan ve "atıfta bulunulan" dediğimiz örneklerle... Çünkü program, deyim yerindeyse "ortak metin" dediğimiz anayasa gibidir; onun altlarındaki programlar, kitap yazma, örneklemelerse kanun, yönetmelik ve yönergeler şeklinde devam etmektedir. Bu kısım da Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli programlarında finansal okuryazarlığın hangi derslerde yer verildiğine dair şablonumuz. Gerçi burada okunmuyor ama uygun görürseniz şöyle okuyalım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI TALİM VE TERBİYE KURULU BAŞKANLIĞI ŞUBE MÜDÜRÜ BURHAN ÇELİKDEMİR - Okul öncesi eğitim programında, ilkökul seviyesinde, hayat bilgisi, ilkökul matematik, sosyal bilgiler, ilkökul Türkçe dersi öğretim programları; ortaokul seviyesinde, ortaokul ve imam-hatip ortaokulları Arapça dersi, fen bilimleri dersi. Bunun gibi toplamda 10 ders; lise seviyesinde 9 ders; mesleki teknik eğitimde ise biraz az çünkü mesleki teknik eğitimde şu anda 3 tane çerçeve öğretim programı Maarif'e göre uyarlandı, yaklaşık 60 tane daha uyarlaması yapılan var. Dolayısıyla orada da şu anda 8 tane dersimizde yani 32 derste geçiyor çocukların şu anda okudukları. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli öncesinde de aynı şekilde diğer sütunda gösterdiğimiz 45 tane derste bu atıflar var, toplamda 77 ders yapıyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI DAİRE BAŞKANI NECATİ YENER - Sayın Başkanım, burada bir şeyin altını çizmekte fayda var belki. Az önce 77 programda finansal okuryazarlıkla ilgili atıfta bulunulduğunu ve bunun örneklemelerinin çocuklarımızın masasına kitaplar üzerine konulduğunu söylemiştik. Takdir edersiniz, bu Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin iki yıllık bir geçmişi var yani 5'inci sınıflar ve 6'ncı sınıflar buna tabidir, 7 ve 8'ler tabi değildir. 7 ve 8'lerin de programı Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli çerçevesinde güncellendiğinde bu atıf sayısının katbekat artacağı anlamını özellikle vurgulamak isterim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI SUNAY KARAMIK - Ben bu aşamada bir soru sormak istiyorum. "Meslek liselerinde şu anda az sayıda eğitim var finansal okuryazarlıkla ilgili, daha bu çeşitlenecek, hazırlık yapılıyor." diye anladım. Doğru mu anladım?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI TALİM VE TERBİYE KURULU BAŞKANLIĞI ŞUBE MÜDÜRÜ BURHAN ÇELİKDEMİR - Şöyle: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde finansal okuryazarlık bizim için bir beceri olarak geçiyor fakat ondan önceki öğretim programlarımızda finansal okuryazarlık sadece bir kısım olarak yani çocuklara fiilî olarak aktarılması beklenmiyordu, birer cümle olarak geçiyordu. Dolayısıyla, meslek liselerinde 4 tane alan güncellendi, okunmaya başlandı, geri kalan 57 tane alan bu sene onaylanacak, seneye onlar da başlayacak. Orada hiç yok değil, mesela muhasebede "finansal okuryazarlık" diye kendi başına bir

ders var, pazarlamada yine var ama Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli gibi öğrencinin önünde böyle direkt yaşantı olarak karşımıza çıkmıyor yani eski program yapımızdan kaynaklı bu.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) - Hocam, meslek liselerine konulan 4 alan nedir?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI TALİM VE TERBİYE KURULU BAŞKANLIĞI ŞUBE MÜDÜRÜ BURHAN ÇELİKDEMİR - 4 alan, güncellenen, yapay zekâ, endüstriyel kalite kontrol, gastronomi ve mutfak sanatları ve meslek ortaokulu çerçeve programları; bunlar güncellendi, geçen sene uygulanmaya başlandı ama geri kalan 57 tane alan daha güncellenmedi yani bu sene güncellenecek, onaylanacak, seneye bir aksilik olmazsa, Allah izin verirse onlar da şeye girecekler yani orada yok değil, yapıdan kaynaklı olarak biraz az şu anda.

ALT KOMİSYON BAŞKANI SUNAY KARAMIK - Çünkü aldığımız bilgilerden bizim edindiğimiz izlenim, meslek liselerinde finansal okuryazarlık eğitiminin çok daha önemli olduğu yönünde çünkü küçük işletmelerin sahipleri buradan mezun kişiler olacaklar, zanaatkar olacaklar, atölyeler açacaklar. O yüzden, onların finansal okuryazarlık becerileri çok daha önemli hâle geliyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI DAİRE BAŞKANI NECATİ YENER - Sayın Başkanım, orada şöyle bir durum var: "Mesleki gelişim atölyesi" diye bir dersimiz var. Mesela burada bu ders tüm meslek liselerinde okutulan bir ders, öğrenciler mutlaka bu dersi alıyor ve ağırlıklı olarak oradaki gelişim kısmında finansal okuryazarlık da ön planda işlenen konulardan biri. Yine, seçmeli olarak Ahilik kültürü ve girişimcilik dersi var. Bu dersin içinde de yine geçiyor yani şu anda fiyiyatta sadece birer ders olarak geçiyor.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) - Sayın Başkanım, destek vermek için söylüyorum, meslek liselerinde, biliyorsunuz, döner sermaye vardır zaten, orası da bir fabrika gibi hesap edilebilen bir yerdir, aynısını siz paylaştığınız için dedim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI DAİRE BAŞKANI NECATİ YENER - Sayın Başkanım, özellikle şunun altını çizeyim: Mesela, gastronomiye bu finansal okuryazarlığın nasıl yansıtıldığına dair programlar kısmında, burada yine seçilen ürünün dürüstlük, ahlak kavramları üzerinde yani -tırnak içinde- bir esnafta olması gereken tüm özellikler orada nakşediliyor programın içine. Örneğin, eski demek istemiyorum ama revize edilmeden önce bu programı sadece biz döner sermaye olarak biliyoruz, kâr zarar olarak biliyoruz. Buradaki finansal okuryazarlık arsa, parsel, kâr zarar üzerine, sadece meta üzerine değil. Aslolan şey, orada kişinin karakterini, davranışlarını, ahlakını güzelleştirerek ortaya bir toplumun beklediği yetişkin bireyi çıkarmak.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) - Hilesiz hurdasız bir imalat.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI DAİRE BAŞKANI NECATİ YENER - Evet, evet, o gibi.

ALT KOMİSYON BAŞKANI SUNAY KARAMIK - Buyurun, devam edin lütfen.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI DAİRE BAŞKANI NECATİ YENER - Müsaadenizle.

Güçlü Türkiye ekonomisi, temel beceri ve çıktı alanları. Şimdi, kitaplara atıfta bulunuyoruz. Öğretim programları ve ders kitapları finansal okuryazarlığı sadece para yönetimi olarak değil, etik, matematiksel hesaplama, sosyal sorumluluk ve sürdürülebilirlik gibi çok boyutlu bir çerçevede ele almaktadır. Burada bütçe yönetimi, bilinçli tüketici, tasarruf, birikim, ekonomik değer ve etik, finansal sistemleri tanıma gibi kavramlar; burada gelir-gider dengesini kurmak, ihtiyaç ve istek kavramlarını ayırtılabilmek. Sadece paranın değil, kaynakların -su, enerji, zaman gibi- verimli kullanılması, israfın önüne geçilmesi ki israf kavramı üzerinde, yine tüm derslerde, fen bilgisinde, sosyalde, herhangi bir alana girdiğimizde bu, o sarmal yapı dediğimiz döngü içinde israf sadece eşittir din kültürü, ahlak bilgisi dersinde yer verilen bir kavram olmaktan çıkarılmıştır. Helal kazanç, dürüst ticaret, zekât, sadaka gibi sosyal adaletin ekonomik hayata katkıları ve bunun ihtiyaç duyulan boyutları özellikle işlenmektedir. Bankacılık, faiz, borsa, döviz, dijital para, araçsal olarak bu kavramlar üzerinde nasıl kullanılması gerekiyor, bu noktadaki bilinçleri artırmaya dönük çalışmalar.

Yine, ders kitaplarımızda ve eğitim araçlarında finansal okuryazarlıkla ilgili temel eğitimde... Burada çıkan rakamlar bir önceki programlarda olan rakamlardı. Burada, şu ana kadar, iki yıl, iki kademede, -örnek veriyorum- lise 9 ve 10'uncu sınıflarda Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli uygulanmakta. Bunlar güncellenen kitaplarda atıfta bulunulan noktalar. Temel eğitimde 11 ders, 252 yerde atıfta bulunulmuş; ortaöğretimde 14 ders, 583 atıfta bulunulmuş; din öğretiminde 8 ders, 34 atıfta bulunulmuş; özel eğitim 2 ders, 25 atıfta bulunularak toplamda 35 ders ve 894 yerde atıfta bulunulmuş. Atıfta bulunulmadan kastımız, yine bu kavramlara kitabın içinde örneklerle, açıklamalarla yer verilmesi anlamında; bu Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin lisenin dört aşamasına hâkim olması durumunda bu kavramların katbekat artacağını... Bu sadece iki sınıf için, 9 ve 10'uncu sınıflar ya da ilkökul 1 ve 2'nci sınıflar için olduğundan sayı biraz az görünebilir ama eski müfredatla karşılaştırılmayacak kadar muazzam bir derinlik ve farkın olduğunun altını çizmekte fayda var.

Ders kitabı ve eğitim araçlarında finansal okuryazarlık "Hangi derslerde kaç yerde atıfta bulunulmuş?"a dairdir ama bu bir önceki tabloda 35 ders, 894 yerde atıfta bulunulduğunu beyan ettikten sonra bu detayı geçmekte fayda görüyoruz.

İzole bir ders değil -yine, az önce girişte de söylemiştik- sistematik bir devlet aklının artık hem programlara hem de kitaplara yansıdığını söyleyebiliriz. Burada finansal okuryazarlığın işte meslek liselerinde bir dersle sınırlı iken şimdi tüm derslere bunun yansıtıldığını, tüm programlara yansıtıldığını, artık kişilerin bedeninde deyim yerindeyse ete kemiğe büründüğünü ifade etmek istiyoruz. Burada makro entegrasyondan bahsediliyor. Okul öncesinden liseye kadar toplam 77 öğretim programının içerisinde entegre edilmiş sarmal bir finansal okuryazarlık ağının olduğunu söyleyebiliriz yani okul öncesinden liseye kadar bu finansal okuryazarlığın kendi kademelerine, kendi ölçülerine göre değerlendirildiğini.

Bireysel bilinçten millî kalkınmaya giden yol haritasında, her kademe ve okul türünde 35 ders kitabı ve eğitim aracında da 894 yerde atıfta bulunulduğu somut verilerle desteklenmiş, eyleme dönüşmüş bir vizyondan bahsedebiliriz. Buradaki amaç sadece para yönetimi değil, sistem okuryazarlığı çerçevesinde matematiksel zekâ, ahlaki değerler, zekât, israf gibi kavramlara yer verildiğinin altını çizmektedir. Ders kitaplarında bu atıfların kaç defa yapıldığına dair yine bu matematiksel yansıyı müsaadenizle geçiyoruz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI SUNAY KARAMIK - Evet, zamanı verimli kullanmak adına, toparlayalım lütfen.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI DAİRE BAŞKANI NECATİ YENER - Toparlıyorum Başkanım.

Branşlara göre burada neler var? Matematikte de gördüğümüz gibi, matematiğin bilinen kavramlarıdır; işte, para, maliyet, bütçe, gelir, gider. Tarihte ekonomi, tarihte, az önce söylediğim, belki o, ilk para bulunuşundan tutun, para üzerindeki kavgalara kadar

yer verilmesini... Burada din kültürü, ahlak bilgisinde zekât, faiz, borç, infak ve tasarruf gibi kavramların... Bu kavramlardan bazılarını dillendiriyor, sadece bunlarla sınırlı olmadığını. Fen bilimlerinde tasarruf, yatırım, birikim ve geri dönüşümle ilgili, Sıfır Atık Projesi gibi kavramlar üzerine... Sosyal bilgiler, burada yatırım, bütçe, tasarruf, harcamalar ve az önce söylediğimiz yer altı kaynaklarının zenginliklerinden ötürü çıkan kargaşa ve savaşlardan bahsedebiliriz. Bu, kavramların branşlara dağılımını göstermektedir ama az önce zikrettiğim için burayı geçiyoruz.

Matematikte mesela, analitik ve işlemsel boyutlarına gelince, burada sadece matematikte problem çözebilen değil, çözdüğü problemin... İsrarla buranın altını çizmek istiyorum, matematikte problem çözmek değil, çözdüğü problemin günlük hayatta neye tekabül ettiğini... Vurgu bu. Aslında tüm belki Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ndeki finansal okuryazarlığı özetleyen "Senin çözdüğün bu sorun, küçükken çözdüğün bu sorun yetişkinen hangi problemi çözmeye kadirdir?" Bu duyguyu ve düşüncüyü vermeye dönüktür dolayısıyla bu kâr zarar, finansal matematik, buraları müsaadenizle geçiyorum.

Din kültürü, ahlak bilgisi, hapsedilmiş, izole edilmiş... Dürüstlük, zekât, infak, faiz, israfın yasaklanması, helal kazanç gibi kavramlar sadece din kültürü, ahlak bilgisine sınırlı kalıyordu. Oysa bir kişinin her alanda... Bunda, din kültürü, ahlak bilgisi dersini hasbelkader görmemiş birinin bunların tamamından geri bırakılması büyük bir eksiklik olarak görülüp ve bunun telafisi için ciddi bir fırsat ama sadece din kültürü, ahlak bilgisinde değil, fen bilgisi dersinde de bu kavramların tamamı geçmektedir.

Sosyal bilgilerle ilgili, az önce yine giriş kısmında da söylediğimiz gibi, yer altı zenginliklerimizi, finansal okuryazarlık kısmında ülkemizin en büyük zenginliklerini nasıl gündeme getirebiliriz? Bu kavramlar üzerinde çıkan kavgalara kadar, dünden bugüne kadar o tarihî bilinci okumaya dönük... Burada da işte, üretim, dağıtım ve tüketim ağlarının toplanması ama örneklerimiz ve kitap içindeki işleyiş, ince dokunuşlara, sübliminal mesajlara baktığımızda bu bilincin ne kadar kıymetli bir şekilde verildiğini görebiliyoruz.

Fen bilimleri denildiğinde sadece sıfır atık olarak aklımıza geliyor. Burada hijyeninden, dürüst davranılmasından, ayıklanmasından, doğadan aldıklarımızı doğaya tekrar vermediğimiz takdirde doğanın her şeyi bizden alacağını... Özet belki burada budur. "Siz doğadan aldıklarınıza acımasız davranırsanız doğa bir gün acımasız bir şekilde sizden alacaktır." kısmının vurgulanıyor olması.

Tarihte, burada kronolojik olarak mesela, belki ekonomik krizler, 1929 Ekonomik Bunalımı, dünyada Birinci Dünya Savaşı'ndan sonraki, bununla gerçekten her an, her dönem nasıl karşılaşabileceğimize dönük, manşet olarak belki oradan onu çıkarabiliriz.

Yabancı dil ve küresel finansla ilgili yine burada bütçe, gelir, borç gibi kavramlar; burada özellikle ve özellikle internet bankacılığı, sanal bankacılık ve sanal alışverişle ilgili çok titiz giydirmeler her derste karşımıza çıkmaktadır.

Köklerden geleceğe sarmal, burada özete dönüyoruz. Tekrar da ilkökul ve okul öncesinde temel farkındalık, ortaokulda analitik düşünmeyi vermek, lisede makrosistem ve kriz yönetimi şeklinde özetleyebiliriz. Artık liseye geldiğimizde bunu sistem, makrosistem ve kriz yönetimine sahip olunabilecek bireylere dönüştürmektedir.

Disiplinler arası finansal okuryazarlıkla ilgili ahlaki, tarihsel ve sosyal şuurlu hedeflenmektedir, bireye bunlar kazandırılmak isteniyor. Burada din kültürü, ahlak bilgisi, sosyal bilgiler ve tarih... Din kültürü, ahlak bilgisinde, odak burada şudur: Veda Hutbesi'ndeki ekonomik ilkeler, zekât, infak, helal kazanç ve faizin ekonomik yükü, paranın sosyal adalettaki rolünü ve bunu birçok derste vermekle birlikte din kültürü başlığı altında da bunu söyleyebiliriz.

Sosyal bilgiler, bireysel bütçeden ülke bütçesine geçiş yani kendi bireysel bütçesini çok iyi organize eden birisinin ülke bütçesine ne kadar katkı sağlayabileceği, kendi noktasında ne kadar tasarruflu davranıyorsa ülkenin kendine emanet vermiş olduğu imkânlarla da aynı tasarrufla davranabileceği bilinci verilmektedir. Burada, toplum düzeninde -ve hatta bunun büyük bir sorumluk ve borç olduğunu- nasıl ki dinî anlamda zekât vermek bir borç ve sorumluluksa vergi vermenin de ülke anlamındaki bilinç ve sorumluluğu vurgulanmaktadır. Yine, 1929 Ekonomik Bunalımı'ndan bahsederken bu krizlerin her an karşımıza çıkacağına dair ifadelerdir.

Mesleki ve teknik eğitimde dijital çağı... Özellikle dijital çağa burada çok ciddi bir şekilde vurgu yapılmaktadır. En bilinçli bireylerin bile dünden bugüne kadar o süreci yaşamadan gelmiş olmasının dijital anlamda kurmuş oldukları tuzaklara düşmemeleri noktasında ciddi bir algı var.

Sıfır artık yine...

ALT KOMİSYON BAŞKANI SUNAY KARAMIK - Başkanım, kırk beş dakika oldu.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI DAİRE BAŞKANI NECATİ YENER - Ben noktadım, bilgilerinize ve takdirlerinize arz ediyorum.

Bilgileri isterseniz slayt olarak şöyle hemen hızlı...

ALT KOMİSYON BAŞKANI SUNAY KARAMIK - Herhâlde dijital ortamda paylaştınız.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI DAİRE BAŞKANI NECATİ YENER - Paylaştık Sayın Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI SUNAY KARAMIK - Evet, uzmanımız bizimle paylaşacaktır.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI DAİRE BAŞKANI NECATİ YENER - Bilgilerinize ve takdirlerinize arz ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI SUNAY KARAMIK - Çok teşekkür ederim verdiğiniz bilgilerden ötürü.

Üyelerimizin soruları varsa buyurun lütfen.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) - Bizim yok efendim. Gayet güzeldi, çok teşekkürler öncelikle.

ALT KOMİSYON BAŞKANI SUNAY KARAMIK - Çok teşekkür ederim.

Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği Genel Sekreter Yardımcısı Ömer Faruk Şenel'e söz veriyorum.

TÜRKİYE SERMAYE PİYASALARI BİRLİĞİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI ÖMER FARUK ŞENEL - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Öncelikle şahsım ve Sermaye Piyasaları Birliği adına sizleri saygıyla selamlıyorum.

Sayın katılımcıların sunumundan sonra bizimki oldukça sade bir sunum olacak. Toplam 10 slaytımız var; 1'inci başlangıç, kapak, sonu da teşekkür; toplam 8 slaytlık bir sunumumuz var.

ALT KOMİSYON BAŞKANI SUNAY KARAMİK - Az ve öz, teşekkürler.

TÜRKİYE SERMAYE PİYASALARI BİRLİĞİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI ÖMER FARUK ŞENEL - Bu 8 slaytın ilk 2 slaytında ben çok kısaca birliğimizi tanıtacağım, yaklaşık iki, üç dakika. Kalan 6 slaytta da Eğitim Müdürümüz Gökhan Bey biraz daha piyasada günlük yaşamdaki uygulamalarla alakalı, yaptıklarımızla alakalı bilgilendirme yapıyor olacak. Toplam yaklaşık on beş, yirmi dakika içerisinde toparlamayı ümit ediyoruz.

"Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği kimdir, nedir?" diye sorulacak olursa 2001 yılının Şubat ayında kabul edilen Sermaye Piyasası Kanunu'yla kuruluşu kararlaştırılmış, Nisan 2001'de kurulmuş, sermaye piyasalarını temsil eden, kamu tüzel kişiliğini haiz, öz düzenleyici bir meslek örgütü aslında baktığınız zaman. 2014 yılında yeniden yapılandı, 2001 yılında kurulduğu zaman adı Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kurumlar Birliği idi, sadece üyeleri aracı kurumlar idi ama 2014'te yeniden yapılandığında bu birliğe portföy yönetim şirketleri, bankalar, yatırım ortaklıkları da dâhil olunca birlik yapısı genişlemiş oldu, üye tabanı genişledi. SPK'nin genel olarak gözetimi ve denetimi altında bir öz düzenleyici meslek örgütüyüz biz bakıldığı zaman. Aslında ne kamu ne özel, hani ikisinin arasında bir yapı içerisindeyiz. Üyelerimiz sermaye piyasalarında faaliyette bulunan tüm bankalar, aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri ve yatırım ortaklıkları. Yasal olarak zaten faaliyete geçtikleri tarihten itibaren üç ay içerisinde bize üye olmak zorundalar. Bu üyeliğin gerçekleşmemesi durumunda üç ay sonra Sermaye Piyasası Kurulu tarafından faaliyetleri askıya alınıyor dolayısıyla yasal bir zorunluluk bize üye olmaları. Bu anlamda da sayısal açıdan bakıldığı zaman Türkiye'nin en çok üyeye sahip sivil toplum kuruluşlarından bir tanesiyiz.

Birlik olarak Şubat 2026'da statümüzde bir değişiklik oldu. Bu üyelerimize ilave olarak kitle fonlama platformları ile kripto varlık hizmet sağlayıcılarının da yasal düzenlemeler gerçekleştikten sonra Sermaye Piyasası Kurulunun onayı çerçevesinde birliğimize üye olmaları mümkün olabilecek. Dolayısıyla bu yıl sonuna kadar -belki 2027'ye sarkacak, bilemiyoruz- o şirketlerin de bize üye olmalarını bekliyoruz olacağız. Şu anda, hâlihazırda 282 tane üyemiz mevcut; bunların 70'i aracı kurum, 56'sı banka, 88'i portföy yönetim şirketi, 68'i de bahsettiğim gibi yatırım ortaklığı şeklinde.

Benim birliğimizi tanıtan çok kısaca bilgilendirmem bu kadar, eğer sorunuz varsa cevaplayayım, yoksa sözü Gökhan Bey'e bırakacağım. Finansal okuryazarlık kapsamında birlik olarak sahada neler yaptık, çok kısaca, dediğim gibi, 6 slaytta da onu anlatıyor olacağız.

ALT KOMİSYON BAŞKANI SUNAY KARAMİK - Teşekkür ederiz.

TÜRKİYE SERMAYE PİYASALARI BİRLİĞİ EĞİTİM MÜDÜRÜ GÖKHAN BÜYÜKŞENGÜR - Sayın Başkanım, değerli milletvekillerim, değerli hazırun; sizleri saygıyla selamlıyorum. Öncelikli olarak davetiniz için teşekkür ederiz.

Ben de kısaca birliğin bu konudaki çalışmalarını aktarmaya çalışacağım. 2011 yılından itibaren biz finansal okuryazarlıkla ilgili faaliyetlere başladık. Aslında, burada amacımız, sermaye piyasasını tanıtmak, sermaye piyasası araçları hakkında bilgi vermek, sermaye piyasası kurumlarını tanıtmak şeklinde yola çıkmıştık. Bize burada bu görevi veren kurum Sermaye Piyasası Kurulu çünkü biz onların gözetim ve denetimi altında olduğumuz için birçok görevi onların bilgisi dâhilinde gerçekleştiriyoruz. Burada, tabii, tek işimiz bizim hani finansal okuryazarlık değil, başka işlerimiz de var ama bunların arasında bu konuya özel bir önem veriyoruz. O günden bugüne kadar yaklaşık 500 bin öğrenciye ulaştık üniversitelerde, gittiğimiz etkinliklerde. Bunlar kimi zaman kariyer fuarları oldu, kimi zaman seminerler oldu, kimi zaman söyleşiler oldu, burada farklı farklı konuları aktarmaya çalıştık. Zaman içinde hedef kitleler çeşitlendi, konular çeşitlendi ve biz de bunları aktarmaya çalıştık. Bu finansal okuryazarlık kapsamında yaptığımız etkinlikleri de genel olarak herkesin katılımını sağlayabilmek için ücretsiz yapıyoruz. Birliğin bir fonksiyonu olarak, bir faaliyeti olarak değerlendiriyoruz ve herkesin katılımına açık yapıyoruz. Burada amacımız, toplumun özellikle finansal okuryazarlık düzeyini artırmak, bireyin finansal bilincini geliştirmek, yine bireyin finansal karar alma yetkinliğini güçlendirmek, finansal kapsayıcılığa katkı sağlamak, sermaye piyasası araçlarını tanıtmak, yatırım okuryazarlığını geliştirmek, yaygınlaştırmak, bilinçli yatırımcı profilinin gelişimini desteklemek, finansal dolandırıcılıktan korunma yollarını da anlatmak. Son üç dört yıldır da özellikle finansal dolandırıcılık üzerinde duruyoruz. Burada amacımız, hem yatırım dolandırıcılığı hem yapay zekâ dolandırıcılığı, IBAN dolandırıcılığı, sanal bahis konularını işlemeye çalışıyoruz üniversitelere gittiğimizde.

2025 yılından, hani kısaca etkinliklerimizden bahsetmek istedim konuyu biraz daha somutlaştırmak için. Üniversite etkinliklerini genelde seminer, e-seminer, "webinar", panel, söyleşi şeklinde gerçekleştiriyoruz. 2025 yılında 62 üniversitede 63.469 öğrenciye ulaştığımız, katılımcıya ulaştığımız. Bizim Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği olarak sermaye piyasasının hem tanıtımına yönelik hem buradaki aktörlere yönelik etkinliklerimiz oluyor. Bunlardan bir tanesi de Sermaye Piyasaları Kongresi. Bu kongrenin geçtiğimiz yıl 9'uncusunu gerçekleştirdik. Bu etkinlik yine ücretsizdi, tüm yatırımcılar için, öğrenciler için hibrit olarak düzenledik hani fiziki olarak katılamayanlar en azından on-lineda katılınsınlar, çevrim içi katılınsınlar diye. Üniversitelerdeki o kontaklarımız sayesinde hocalara da etkinliğin bilgilerini gönderiyoruz ve onlar da derslerinde açık gösteriyorlar, öğrencileriyle paylaşıyorlar. Burada hem katılımı artırmak hem de bu motivasyonu sağlamak için çeşitli kurumlardan da hediyeler alıyoruz. Bu hediyeleri de katılımcılara takdim ediyoruz. İşte, veri erişimi için bu "data vendor" dediğimiz kuruluşlarla bir araya geliyoruz, onlardan ekranlarını alıyoruz en azından canlı bilgileri aktarabilmek için ya da birtakım programları alıyoruz; işte, analiz yapmak için neler gerekli, yatırımcıya yönelik programlar veriyoruz. Burada amacımız, doğru bilgiye erişmelerini sağlamak, doğru yatırım yapmalarını sağlamak, buna yönelik çalışmalar yürütüyoruz.

Yine, Dünya Yatırımcı Haftası var. Aslında bu etkinlik uluslararası bir etkinlik, OECD'nin de arkasında olduğu bir etkinlik. Türkiye'deki koordinatör kurum aslında Sermaye Piyasası Kurulu ama onların görevlendirmesiyle yine bu etkinliği biz gerçekleştiriyoruz. Burada, iki gün boyunca ekim ayının ilk haftası on-lineda yaptığımız bir etkinlik. Borsada bir açılış yapıp ondan sonra da on-lineda paneller yapıyoruz. Yatırımcının doğru bilgilenebilmesi, doğru veriye, bilgiye, kaynağa ulaşması için yaptığımız etkinlik; 4.943 katılımcı yer almış.

Yatırımcı buluşmaları yapıyoruz iki haftada bir, bizim üyelerimizle bir araya getiriyoruz yatırımcıları. Bunlar aracı kurumlar ve portföy yönetim şirketleri. Burada, işte, portföy nasıl oluşturulur, yatırım nasıl yapılır, portföy çeşitlendirme nasıl olur, risk yönetimi nasıl olur? Çünkü sermaye piyasası araçları sonuçta hem risk yönetimine yönelik enstrümanlar hem de riski doğru yönetmek gerekiyor, riskli araçlar da var içlerinde; bunları anlatmaya çalışıyoruz. 2023'ten beri 40 etkinlik yapmışız, 13.870 katılımcıya ulaşmışız burada. İlk defa bu yıl yine Sermaye Piyasasının koordinatörlüğünde Küresel Para Haftası kutlandı; yine, OECD'nin içinde yer aldığı bir etkinlik bu da. Burada 12 etkinlik yaptık mart ayı boyunca, 1.066 katılımcıya ulaştık. Bu mart ayında kutlanan bir etkinlik, 3'üncü haftasındaydı, orada bayrama geldiği için bizdeki etkinliğin süresi biraz kısa oldu. Hedef kitlemiz lise öğrencileri; burada da bütçe yönetimiyle gidiyoruz, sosyal sorumluluk projelerine içerik desteği sağlıyoruz. Öğretmenler hedef kitlemizde, bizi il ve ilçe millî eğitim müdürlükleri davet ettiğinde gidiyoruz, bütçe yönetimi konusunda öğretmenlerimize seminerler düzenliyoruz. Üniversite öğrencilerine, yine bütçe yönetimi konusunda seminer, panel, söyleşi, ders veriyoruz ve burada, TÜBİTAK projelerinde içerik desteği sağlıyoruz. Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesinde bir etkinlik yaptık, daha doğrusu bir TÜBİTAK projesi yaptık. Burada onların projesi ilkököl, ortaokul ve lise öğrencileri arasında finansal okuryazarlık becerilerinin geliştirilmesi üzerineydi. Bu çalışmada biz içerik desteği sağladık ve danışman olarak yer aldık. Proje başarıyla tamamlandı. Hem girişimciliğin desteklenmesi hem sürdürülebilirliğin öğrenciler arasında yaygınlaşması, öğretilmesi açısından önemli bir projeydi. Şimdi, bunun kadın versiyonu üzerinde çalışıyoruz, kadınların finansal okuryazarlık bilincinin geliştirilmesi üzerinde çalışmalar yürütüyoruz, destekliyoruz onları da. Bireysel yatırımcılara yönelik, dediğim gibi, bilinçli yatırım için etkinlikler yapıyoruz.

Reel sektör şirketlerini de burada unutmadık, onlara da yönelik sanayi odaları, ticaret odaları ve ihracatçı birlikleriyle kur riski yönetimi üzerine etkinlikler gerçekleştiriyoruz 2017 yılından beri. İş yaptığımız kurumlara baktığımızda, işte, Sermaye Piyasası Kurulu, Borsa İstanbul, Takas ve Saklama Bankası, Merkezi Kayıt Kuruluşu, lisanslama şirketleri, Bankalar Birliği, Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği, Finansal Kurumlar Birliği, Türkiye Ödeme ve Elektronik Para Kuruluşları Birliği, Değerleme Uzmanları Birliği, Habitat, Finansal Okuryazarlık ve Erişim Derneği, Gayrimenkul Yatırımcıları Derneği ve üyelerimiz; biz bunların tamamıyla çeşitli etkinlikler yapıyoruz. Mesela, üniversiteler genellikle bize geliyorlar, "Biz şöyle bir etkinlik istiyoruz." diyorlar, biz de onun organizasyon ve koordinasyonunda görev alıyoruz, hem konuşmacı olarak katılım sağlıyoruz hem de diğer kurumları organize etme kısmında bu görevi üstleniyoruz. Bazen zor olabiliyor ama bu kadar çok paydaşımız olduğu için en azından onlara karşılık verebiliyoruz.

Akademik danışma kurullarında yer aldığımız üniversiteler var. Burada amacımız hem finansal okuryazarlığı geliştirmek, bunu anlatmak, bilinci artırmak. Burada da seçmeli ders olarak müfredata girmesi konusunda desteklerimiz oluyor. Özellikle teknolojik dönüşümün, dijital dönüşümün beraberinde getirdiği bazı dersler var, işte bunları aktarmaya çalışıyoruz, özellikle finansal teknolojiler dersleri. Bunların beraberinde yeni meslekler ortaya çıkıyor, bu yeni mesleklerle öğrencilerimizin adapte olmasını sağlamaya çalışıyoruz. Genelde bu konularda katkı sağlamaya çalışıyoruz.

Benim de söyleyeceklerim bunlarla sınırlı.

Teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI SUNAY KARAMIK - Çok teşekkür ederim.

Üyelerimizden sorusu olan var mı?

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, konuşmak istiyorum müsaade ederseniz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI SUNAY KARAMIK - Buyurun Sayın Taytak.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) - Sayın Başkanım, Değerli Komisyon üyeleri, Millî Eğitim Bakanlığı ve Türkiye Sermaye Piyasaları Birliğinden gelen kıymetli misafirler; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, iki kurumumuzun da kendilerine ait alanda çok önemli mesafeler katettiğini gördük, tebrik ediyoruz, gerçekten çok ciddi bir hizmet vermişler bugüne kadar. İnşallah bu atmış olduğunuz temeller sonuna kadar sürdürülecektir diyorum.

Bugün Dilekçe Komisyonu Başkanımız Sayın Sunay Karamık Hanımefendi'nin yaptığı basın toplantısında ifade ettiği üzere, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan Beyefendi'nin imzasıyla yayımlanan genelge doğrultusunda her yıl 22 Mayıs Finansal Okuryazarlık Günü olarak kutlanacaktır. Bu adım, finansal bilincin artırılması, tasarruf kültürünün güçlendirilmesi ve özellikle genç nesillerin ekonomik farkındalık kazanması açısından önemli bir adım olacaktır. Ekonomik istikrarın temelinde bilinçli birey, güçlü aile ve sürdürülebilir finans anlayışı bulunmaktadır. Bu anlamlı günün ülkemize hayırlara vesile olmasını temenni ediyor, Cumhurbaşkanımıza ve emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Bu noktada Türkiye Sermaye Piyasaları Birliğinin finansal okuryazarlık alanında yürüttüğü çalışmalar da büyük takdir toplamaktadır. 2011 yılında üniversite etkinlikleriyle başlayan bu faaliyetler on beş yıl içerisinde yaklaşık 500 bin öğrenciye ulaşmış bulunmaktadır. Tasarruf bilincinin gelişmesine, ekonomik farkındalığın artırılmasına ve geleceğe daha sağlam adımlarla yürüyen nesiller yetişmesine katkı da sunmaktasınız.

Kıymetli katılımcılar, 17 Temmuz 2024 tarihinde Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunda alınan kararla Finansal Okuryazarlığın Yaygınlaştırılması ve Düzeyinin Artırılması Alt Komisyonu kurulmuştur. O günden bugüne son derece önemli çalışmalara imza attık. Bugün de burada aynı kararlılıkla çalışmalarımıza devam ediyoruz. Bu çerçevede, Millî Eğitim Bakanlığımızın Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde de finansal okuryazarlığı, sadece teorik bir bilgi olarak değil, günlük hayatla bağlantılı bir yaşam becerisi olarak aktarmaktasınız. Öğrencilerin bütçe yönetimi, tasarruf kültürleri ve bilinçli tüketim alışkanlıkları kazanması hedeflenmektedir. Bu yaklaşım toplumumuzun sadece bugünü değil, geleceği de planlayabilen bireyler olarak yetişmesine zemin hazırlamaktadır. Milletimizin geleceği için yürütülen her çalışmanın hayırlı olmasını diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI SUNAY KARAMIK - Teşekkür ederim Sayın Vekilim.

ALİ BOZAN (Mersin) - Sayın Başkanım, ben de kısaca...

ALT KOMİSYON BAŞKANI SUNAY KARAMIK - Buyurun.

ALİ BOZAN (Mersin) - Sayın Başkan, öncelikle teşekkür ediyorum.

Her iki kurumumuzdan gelen arkadaşlara da kıymetli sunumları için teşekkür ediyorum.

Ben özellikle öğrencilerle ilgili yapılan sunumu böyle dikkatle dinledim; çok kıymetli, çok anlamlı ama kayıtlara girmesi açısından bir şeyi ifade etmek gerekiyor. Şimdi, elbette bu sizlerle ilgili değil yani bu ülkede öğrencilerimiz şunu öğrensin: Tasarruf yapmayı öğrensin, ekonomi yönetimini öğrensin, parayı nasıl değerlendireceğini öğrensin, bilsin ama bir eksiğimiz var bizim; para yok öğrencide. Yani bir de öğrencilere para lazım. Tasarruf edebilecekleri, üzerine bilgi sahibi olabilecekleri para lazım. Evet yani Sermaye Piyasaları Birliğinin yatırımcılara yönelik verdikleri mesela eğitimlerle ilgili hiçbir şeyimiz yok, şirketlere yönelik yaptığı çalışmalara dair yok, üniversite öğrencilerine nazaran yine bir şey yok ama ilkokul, ortaokul öğrencileri, bu ülkede okula harçlıksız gitmek zorunda kalan öğrenciler var. Şimdi, harçlıksız gitmek zorunda kalan öğrencilere -ben eminim- bu eğitimler verildiğinde...

AHMET SALİH DAL (Kilis) - Olmayan para üzerinden tasarruf yapmak önemli.

ALİ BOZAN (Mersin) - Tasarruf için para lazım.

...yani konuşabilse, kendini ifade edebilse şunu söyleyecek öğrenci çıkacaktır: "Ya, siz bunları bize anlatıyorsunuz, anlatıyorsunuz da cepte para yok." E, cepte para için ne lazım? Anne-babaya maaş lazım. Cekte para için ne lazım? Asgari ücretin 28 bin lira olmaması lazım. Bu asla şu anlamda değil arkadaşlar: Yapılan çalışmaların... Bakın, yapılan çalışmalar çok çok kıymetli, çok değerli. En kötü şunu yapacaktır: Bugün ilkokulda, ortaokulda tasarrufu öğrenen, ekonomi yönetimini öğrenen bir öğrenci hayata atıldığında bunlardan yararlanacaktır, bu bilgilerden yararlanacaktır, bu boyutuyla kıymetli, bu boyutuyla önemli ama öğrencilik hayatında da -az önce şeyi söylediniz ya, teoride kalmaması, pratikte de olması- pratikte olması için para lazım. Öğrencilere diyoruz ki: Helva yapın. Helva yapmayı öğretiyoruz ama un yok, yağ yok, şeker yok.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) - Sayın Vekilim, doğrusu şöyle yapalım isterseniz ama dediğiniz konu orada değil. Şimdi, biz öğrencilerimizi... Öyle anlattınız ki sanki çocukların cebinde para yok, aç gelip aç gidiyorlar; değil. Zaten onun ailesi kendi imkânları içinde çocuklara 10 lira veriyor, 5 lira veriyor. Konumuz, ondan ziyade, önümüzdeki dönemde çocuklarımızın alışkanlıklarının doğru olması adına yapılan bir çalışma, bu amaçla kuruldu. Parayı her zaman bulabilirsin, kaybettiğin değerleri bulamazsın. Burada o konu var, bu değerler var.

ALİ BOZAN (Mersin) - Ben şunun özellikle altını çiziyim: Ben yapılan çalışmaları kıymetli bulduğumu ifade ettim. Bu konuda sıkıntı yok. Bence benim meramım anlaşıldı.

Teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI SUNAY KARAMIK - Evet Sayın Vekilim.

Ben de diyorum ki: Bu konu -sizin de aslında altını çizdiğiniz gibi- ekonomik konjonktürden bağımsız bir konu. Biz her durumda bu beceriyi toplumun her kesimine kazandırmalıyız.

Ben verdiğiniz bilgilerden dolayı çok teşekkür ediyorum.

Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın önergesinin işleme alınması ve söz talepleri için önergeyi okutup işleme alacağım, sonra da oylarınıza sunacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Komisyonu
Türkiye'de Finansal Okuryazarlığın Yaygınlaştırılması ve Düzeyinin Artırılması
Alt Komisyonu Başkanlığına

En az 10 emekli yurttaş ile farklı iş kollarında çalışan en az 10 asgari ücretli yurttaşın Komisyonumuzca dinlenmesini arz ve teklif ederiz.

Ali Bozan
Mersin

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) - İtiraz ediyorum; konumuz bu değil burada.

ALT KOMİSYON BAŞKANI SUNAY KARAMIK - Önerge üzerinde söz almak isteyen üyelerimiz var mı diye sorayım.

Sayın Taytak, itirazınız kayda alındı.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) - Teşekkür ediyorum.

Şimdi, konumuz bu değil Sayın Vekilim. Bunu, Mecliste daha geçen gün gündeme getirdiniz, yine getirebilirsiniz ama buranın konusu farklı.

ALİ BOZAN (Mersin) - Şöyle...

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) - Bu bizim alanımıza girmez.

ALİ BOZAN (Mersin) - Sayın Vekilim, hem Meclis İçtüzüğü'müz hem de Komisyonunuzun işleyişi uyarınca Komisyon üyesi olan her milletvekilimiz mevzuata aykırı olmadığı sürece talepte bulunabilir, önerge verebilir. Şunu da ifade edelim, siz konuyu açtınız, ben söyleyeyim: Mecliste bir sürü komisyon oluşturuluyor değil mi? Komisyonların tamamının Başkanlık Divanı Cumhur İttifakı'ndan oluşuyor ve Cumhur İttifakı'ndan oluşurken de şu yapılıyor: Gündem, çağırılacak kurumların, konuşulacak konuların, gidilecek yerlerin tamamına Başkanlık Divanı karar veriyor. Ben de...

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) - Burada siz de varsınız, ben de varım.

ALİ BOZAN (Mersin) - Ben Başkanlık Divanında değilim. Şöyle...

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) - Siz DEM'lisiniz, ben MHP'liyim.

ALİ BOZAN (Mersin) - Bitireyim... Ben Başkanlık Divanında değilim.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) - Biz de değiliz.

ALİ BOZAN (Mersin) - Bir müsaade ederseniz şöyle söyleyeyim: Bakın, bu Komisyon oy birliğiyle kuruldu. Bu Komisyon kurulurken ben de DEM PARTİ milletvekili olarak bu Komisyonun kurulmasına "evet" oyu kullandım ve bu Komisyon kurulduğundan bugüne kadar çok kıymetli çalışmalar yaptı, yerinde inceleme yaptı. Bu Komisyon İstanbul'a gitti; İstanbul Finans Merkezi'ne bir ziyaret yaptı, İstanbul Borsasına bir ziyaret yaptı. Bu Komisyon -benim muhalefet şerhim vardı ama- gitti İngiltere'de bir inceleme

yaptı. Yine bu Komisyon sanıyorum 1 Nisan tarihli toplantıda Fransa ve İspanya ülkelerini ziyaret etme, oradaki deneyimleri öğrenmeyle ilgili bir karar aldı. Ben o karara da bir muhalefet şerhi koydum ama arkadaşlar, bazen finansal okuryazarlığı, ekonomi yönetimini, tasarruf nasıl yapılırsa bilebilmek için bence bu kadar uzağa gitmeye gerek yok. Bence bunun için İspanya'ya gitmeye gerek yok, Fransa'ya gitmeye gerek yok, İngiltere'ye gitmeye gerek yok. Yanı başımıza birazcık gelelim. Yanı başımız neresidir? Bugün bu ülkede, bakın, 20 bin lirayla ay sonunu getirmeye çalışan emekliler var değil mi? Vallahi, bence finansal okuryazarlığın kitabını yazıyorlar onlar her ay. Yine, aylık 28 bin lira asgari ücretle yaşamak zorunda kalan asgari ücretliler var. En az 11 milyon asgari ücretli bence finansal okuryazarlığın kitabını yazıyor ve bence hem Komisyonumuzun hem bu Meclisin emeklilerden, asgari ücretlilerden öğrenecek çok fazla şeyi var. 20 bin lirayla siz ay sonunu nasıl getiriyorsunuz? 28 bin lirayla siz ay sonunu nasıl getiriyorsunuz? Bize anlatsınlar. Eğer tasarruf yapabiliyorlarsa o tasarrufu anlatsınlar, birikim yapabiliyorlarsa bu birikimi anlatsınlar. Ben bu nedenle Komisyonumuzun biraz daha gerçeklere, gerçek hayata odaklanması gerektiğini düşünüyorum. Bu nedenle, bu ülkenin farklı illerinden, Komisyonda bulunan muhalefetin de fikirleri alınarak en az 10 emekli yurttaşın Komisyonumuza -bugün kurumlarımızı dinlediğimiz şekilde- çağrılarak dinlenilmesini talep ediyorum. Aynı şekilde, farklı iş kollarından en az 10 -asgari ücretle yaşamak zorunda kalan- asgari ücretli yurttaşımızın Komisyonumuza çağrılarak Komisyonumuzda fikirlerinin, önerilerinin, varsa eleştirilerinin alınmasını talep ediyorum ve şunu ifade edeyim: İngiltere'ye gitmek için, Fransa'ya gitmek için, İspanya'ya gitmek için "evet" oyu kullanan milletvekillerimizden bu önergeye de "evet" oyu kullanmalarını rica ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI SUNAY KARAMIK - Mersin Milletvekilimiz Ali Bozan'ın sunmuş olduğu önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Değerli katkılarınızdan dolayı sizlere teşekkür ediyorum.

Kıymetli katılımcılar, gündemimizde görüşülecek başka bir konu kalmadığı için toplantımızı kapatıyorum. Gösterdiğiniz sabır ve anlayıştan dolayı hepinize teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati:16.35